

ЗАШТО СЕ „ОСАМОСТАЛИЛА“ ИСЛАМСКА ВЕРСКА ЗАЈЕДНИЦА У ЦРНОЈ ГОРИ

СЕПАРАТИЗАМ ПО АЛАХУ

- У Мешихату исламске заједнице у Подгорици тврде да се ради о враћању муслимана у Црној Гори вековној традицији самосталне верске заједнице ● Није занемарљиво ни то што би сада могле да се добију донације моћног исламског света ● Нема коментара одлуке Комисије Савезне владе за односе са верским заједницама

КОМИСИЈА савезне владе за односе са верским заједницама оценила је да је одлука старешинства Исламске верске заједнице у Црној Гори о проглашењу потпуне самосталности, што подразумева и избор „црногорског“ реиса — неуставна. По тумачењу Комисије та одлука је у супротности са гарантованим правима и верским слободама грађана у СРЈ, чиме излази из оквира републичког и савезног правног система.

На ову тему у Мешихату исламске верске заједнице у Подгорици јуче нисмо нашли саговорника, јер је старешина ове организације, ефендија Демировић на путу, у Улцињу, где обавља обреде поводом Рамазана. Нико други у Црној Гори још није реаговао на оцену Комисије Савезне владе у којој се, да подсетимо, каже да је Одлу-

ка ИВЗ Црне Горе „у функцији шиитизације укупног муслиманског живља и остваривања фундаменталистичких, сепаратистичких циљева Старешинства Исламске верске заједнице на Косову и Метохији“. Оцењује се такође да се овим гестом „директно подрива јединство исламских верника у СРЈ“...

● Планско издвајање

РЕОРГАНИЗАЦИЈА верске организације у Црној Гори није добила значајнији публицитет. У првој фази, како тумаче у ИВЗ Црне Горе, конституисан је Сабор као највиши орган, а остаје да се изабере реис, врховни старешина исламске заједнице. За председника Са-

бора изабран је Хидајет Калач, правник из Рожаја а за потпредседника Адем Гачевић из Подгорице. Овом потезу претходило је распад јединствене исламске заједнице у бившој Југославији, која је имала врховно старешинство са Ријасетом у Сарајеву. Издвојили су се, најпре, ИЗ у БиХ, а потом и оне у Македонији и на Космету. Покушај групе верника из Новог Пазара да иницирају оснивање ИЗ на нивоу „нове“ Југославије, са седиштем у Београду — одбијено је.

— Исламска заједница у Црној Гори најстарија је верска организација муслимана на Балкану — изјавио је крајем јануара ефендија Демировић. — Одласком Турака муслиманима у Црној Гори се, на основу уговора Високог Мешихата у Истанбулу и Књажевине Црне Горе признаје верска, културна, имовинско-вакуфна и шеријатска самосталност, што је верификовано и на Берлинском конгресу 1878. године. Базирајући се на тим чињеницама, а уважавајући новонастале прилике, црногорски муслимани решили су да прогласе своју самосталност и усвоје свој Устав, који није у целини исто што и онај стари, али представља континуитет и прилагођавање садашњим околностима и условима рада и деловања Заједнице.

ДЕМИРОВИЋ тврди да

ИЗБОР РЕИСА

У ТОКУ је кандидовање и консултовање по општинским одборима ИВЗ око избора „црногорског“ реиса. Њега, према новом Уставу организације муслимана у Црној Гори бира и разрешава орган састављен од 22 члана Сабора, директора верских установа и школа, осам чланова Мешихата и 13 „одабраних“ верника из општинских одбора.

због тих својих активности, његова Заједница није имала проблема са црногорским властима.

● Дугорочна стратегија

Како је одмах по одлуци о осамостаљивању објашњено, Исламска заједница у Црној Гори је призната од РАБИТА-Светске исламске лиге. То подразумева да би Црна Гора преко своје исламске заједнице могла да користи хуманитарну помоћ и друге донације из исламског света, чак и кредите из исламске банке и значајна средства од Светске исламске лиге.

По Уставу ИЗ, који је усвојен 16. октобра прошле године ова аутономна и самостална заједница „одржава духовно јединство са широм исламском

заједницом на начелима аутономности, једнакости и равноправности“. У Мешихату тумаче да у овој формулацији стоји и одговор на питање какав ће бити однос ове са већ осамостаљеним исламским заједницама у Београду, на Космету, у БиХ-а и другде.

Какав ће бити расплет случаја, може се само нагађати. Велико је питање да ли је „цртање“ у Исламској заједници воља верника, моћника, или је реч у дугорочној стратегији, која се уклапа и у планове сепаратиста друге врсте. Зна се, између осталог, да је ИЗ у Црној Гори „у љубави“ са Мешихатом у Приштини, који, опет, претендује да покрива целу Србију, па је чак и „сменио“ београдског муфтију, који се, додуше, на то не обазире.

Ч. ПРЕЛЕВИЋ

5661 30.11.1995